



Fastställelse av skyddsområde och skyddsföreskrifter för grundvattentäkt i Storhogna på fastigheten Klövsjö 1:83, Bergs kommun;

23FS 2017:3

Utkom från trycket
den 3 januari 2017

beslutad den 23 maj 2016 (513-6563-2013).

Länsstyrelsen beslutar fastställa, med stöd av 7 kap 21 § miljöbalken(1998:808), skyddsområde för grundvattentäkt i Storhogna på fastigheten Klövsjö 1:83, Bergs kommun. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson, primär skyddsson och sekundär skyddsson. Skyddsområdets utbredning framgår av bifogad karta (bilaga 1)

Med stöd av 7 kap 22 § miljöbalken meddelar Länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter som skall gälla inom skyddsområdet. Föreskrifterna skall gälla för befintlig och eventuell tillkommande verksamhet. Detta beslut och föreskrifterna gäller omedelbart även om de överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna skyddsföreskrifter gäller inom det skyddsområde som angivits på upprättad skyddsområdeskarta, se bilaga 1. Skyddsområdet är indelat i vattentäktsson och primär skyddsson.

§1 Definitioner av begrepp

Definitioner av begrepp i skyddsföreskrifterna redovisas i bilaga 2.

§ 2 Vattentäktsson

Vattentäktsson får endast disponeras av vattentäktssinnehavare för vattentäktssyfte. Vattentäktssonen skall vara inhägnad.

§ 3 Övriga Skyddszoner

Petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor

Primär skyddsson

Hantering av mer än sammanlagt 50 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd. Tillstånd krävs dock inte för förvaring av drivmedel i mobila arbetsmaskiners och fordons egna tankar. Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Om det finns risk för påkörning ska förvaringskärl ha påkörningsskydd. Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med tvättmedel, avfettningsmedel eller liknande produkt på andra platser än som speciellt anordnats för detta ändamål är förbjuden.

Sekundär skyddsson

Hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd av kommunens nämnd för miljöfrågor. Tillstånd krävs dock inte för förvaring av drivmedel i mobila arbetsmaskiners och fordons egna tankar. Hantering av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor får endast ske på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Om det finns risk för påkörning ska förvaringskärl ha påkörningsskydd. Tvätt av motorfordon, maskiner och förbränningsmotorer med tvättmedel, avfettningsmedel eller liknande produkt på andra platser än som speciellt anordnats för detta ändamål är förbjuden.

Jämtlands läns författningssamling



Arbetsfordon

Primär och sekundär skyddszon

Uppställning av arbetsfordon får endast ske om fordonen är utrustade med skyddsanordning eller placerade så att läckage till mark förhindras.

Vid yrkesmässig användning av arbetsfordon ska saneringsberedskap för oljor och drivmedel upprätthållas.

Hantering av bekämpningsmedel, växtnäringsämnen m.m.

Primär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel är förbjudet. Yrkesmässig hantering av ensilage och växtnäringsämnen (t.ex. fast naturgödsel och handelsgödsel) får inte förekomma utan tillstånd. Spridning av flytgödsel och slam från reningsverk är inte tillåtet.

Sekundär skyddszon

Hantering av kemiska bekämpningsmedel får inte förekomma utan tillstånd. Yrkesmässig hantering av ensilage och växtnäringsämnen (t.ex. naturgödsel, handelsgödsel och avloppsslam) får inte förekomma utan tillstånd.

Hantering av hushållspillvatten

Primär skyddszon

Avloppsanläggningar för hushållspillvatten får inte anläggas. Undantaget är redan detaljplanelagda områden, där tillstånd krävs. Bruk av befintlig anläggning för hushållspillvatten får inte överskrida den omfattning anläggningen är avsedd för.

Sekundär skyddszon

Anläggning av avloppsanläggningar för hushållspillvatten kräver tillstånd. Bruk av befintlig anläggning för hushållspillvatten får inte överskrida den omfattning anläggningen är avsedd för.

Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon

Ny miljöfarlig verksamhet som kan innebära en risk för påverkan på yt- eller grundvattnets kvalitet får inte etableras. Befintlig miljöfarlig verksamhet som kan innebära en risk för påverkan på yt- eller grundvattnets kvalitet ska bedrivas under iakttagande av sådana skyddsåtgärder att risken för vattenförorening minimeras.

Sekundär skyddszon

Ny etablering eller ändring av miljöfarlig verksamhet som är anmälningspliktig enligt 9 kap. miljöbalken och 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd kräver tillstånd. För verksamhet som har fått tillstånd enligt föregående mening krävs tillstånd för ändring av verksamheten endast om ändringen är betydelse från störningssynpunkt.

Upplag och deponier

Primär och sekundär skyddszon

Upplag och deponering av avfall samt förorenade massor är förbjudet. Normal trädgårds- och hushållskompost omfattas inte av detta förbud.

Väghållning

Primär skyddszon

Upplag av vägsalt, asfalt och oljegrus är förbjudet.



Spridning av vägsalt kräver tillstånd. Saltinblandad sand (max 2 % salt) undantas från kravet på tillstånd.

Täktverksamhet, borrhings-, schakt- och markarbeten

Primär och sekundär skyddszon

Nyetablering av täktverksamhet samt uttag av jordmaterial för husbehov är förbjudet.

Större schaktnings- eller grävningsarbeten, sprängning, pålning och borrhningar eller undersökningsarbeten kräver tillstånd.

Återfyllning med massor som medför risk för förorening av grund- eller ytvatten får ej utföras.

Skogsbruk

Primär och sekundär skyddszon

Upplag överstigande en avverknings säsong av bark, flis, spån, timmer och liknande kräver tillstånd. Normala upplag av ved eller andra träbaserade produkter, för uppvärmning av bostad eller motsvarande, omfattas inte av denna tillståndsplikt. Bevattning av timmerupplag är förbjudet.

Slutavverkning får endast ske under vinterförhållanden eller på tjälad mark.

Djurhållning

Primär och sekundär skyddszon

Nyetablering och väsentlig utökning av djurhållning samt ändring av befintlig verksamhetsinriktning avseende djurhållning kräver tillstånd.

Energianläggningar

Primär skyddszon

Anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla i berg får inte förekomma. Befintliga anläggningar får drivas i den omfattning anläggningen har då dessa föreskrifter träder i kraft.

Sekundär skyddszon

Anläggning för utvinning eller lagring av värme eller kyla i berg får inte anläggas utan tillstånd. Befintliga anläggningar får drivas i den omfattning anläggningen har då dessa föreskrifter träder i kraft.

§ 4 Allmänna bestämmelser

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna ska gälla från den tidpunkt beslutet träder i kraft. Enligt 7 kap 22 § miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de överklagas.

Övergångsregler

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft på dagen två år efter skyddsföreskrifternas fastställande om inget annat meddelas av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Därefter får verksamhet som omfattas av förbud inte bedrivas. Verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt får bedrivas endast om den som bedriver verksamheten senast på dagen två år efter ikraftträdandet lämnat in en ansökan om tillstånd, respektive gjort en anmälan till den kommunala nämnden för miljöfrågor i Bergs kommun.

Skyltning

Huvudmännen för vattentäkterna ska inom skyddszonerna sätta upp informationsskyltar på väl synlig plats längs vägar. Skyltningen ska utföras enligt Naturvårdsverkets rekommendationer.



Tillstånd och anmälan

Som förutsättning för ett tillstånd enligt dessa föreskrifter gäller att verksamhetsutövaren kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9 kap. (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller 11 kap. (vattenverksamhet).

I de fall tillstånd eller anmälan krävs enligt dessa föreskrifter i Bergs kommun provas detta av den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Dispensmöjligheter

Om det finns särskilda skäl och det är förenligt med vattenskyddets syfte får Länsstyrelsen i Jämtlands län meddela dispens från föreskrifterna ovan. Länsstyrelsen kan medge dispens efter att ha hört berörda kommunala myndigheter. I samband med sådan prövning kan länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap 2 § miljöbalken).

Vattentäktverksamhet

Föreskrifterna utgör inte hinder mot den hantering och de verksamheter som är nödvändiga för vattentäktverksamhetens bedrivande.

Påföljd

Överträdelse av skyddsföreskrifter kan medföra straffansvar enligt 29 kap. 8 § miljöbalken (1998:808).

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

I miljöbalkens 2 kap. finns allmänna hänsynsregler som bland annat innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärden eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada och olägenhet. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräckliga kunskaper och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iakttä de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill, läckage som utgör risk för vattenförorening skall omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet. Anmälan ska göras till den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112, den kommunala förvaltningen för miljöfrågor samt vattentäktens huvudman.

Tillsynsmyndighet

Skyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av länsstyrelsen i Jämtlands län som även är tillsynsmyndighet.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna för sakägare inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Föreskrifterna träder i kraft omedelbart

Jöran Hägglund
Landshövding

Anders Hagström
Miljöskyddshandläggare

Utgivare
Barbro Nyberg, Länsstyrelsen i Jämtland



Bilaga 2

Definitioner av begrepp

I dessa föreskrifter avses med:

Arbetsfordon

Avser t.ex. traktorer, entreprenadmaskiner, skogsmaskiner, pistmaskiner och liknande.

Befintlig verksamhet

Med uttrycken befintlig verksamhet och befintlig anläggning avses verksamhet eller anläggning som pågår respektive finns när dessa föreskrifter träder i kraft, med den utformning och omfattning som verksamheten eller anläggningen har då.

Avfall

Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Deponi

Plats för uppläggning och förvaring av avfall på marken, där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurhållning

Med djurhållning avses hållande av nötkreatur, häst, get, får eller svin, samt av pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur.

Fordon

Varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Hantering

Med hantering avses en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, be-handling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Hushållspillvatten

Bad-, disk-, tvätt- och klosettwater.

Yrkesmässig verksamhet

Såväl fysiska som juridiska personer kan bedriva yrkesmässig verksamhet. En verksamhet som har en viss omfattning och varaktighet, samt ett objektivet fastställbart vinstsyfte och är av självständig karaktär anses vara yrkesmässig. Samtliga av dessa fyra kriterier måste vara upp-fyllda för att något ska kunna betraktas som yrkesmässigt. Verksamheten behöver dock inte vara vederbörandes huvudsysselsättning. Kravet på vinstsyfte markerar gränsdragningen mot hobbyverksamhet.



Bilaga 3

Generella bestämmelser och information

Här anges exempel på hänvisningar och referat av annan lagstiftning och förordningar som gäller generellt. Dessa restriktioner gäller antingen överallt eller aktiveras av annan lagstiftning då ett vattenskyddsområde inrättas och kan därmed inte anses vara orsakade av skyddsföreskrifterna för ett specifikt vattenskyddsområde. Här återfinns också allmänna rekommendationer och anvisningar för verksamheter inom skyddsområdet som anses vara speciellt viktiga. Sammanställningen är inte fullständig; det kan finnas eller kan komma att finnas ytterligare regleringar.

Generellt för all verksamhet, både inom och utanför vattenskyddsområden gäller Miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap). Miljöbalken riktar sig primärt till verksamhetsutövaren och den som vidtar en åtgärd. Det är således de som tillhör dessa målgrupper som i första hand har ansvar för att reglerna följs. Detta innebär att hänsynsreglerna riktar sig till alla som gör något som kan inverka negativt på Miljöbalkens mål – en hållbar utveckling – d.v.s. alltifrån den som bedriver någon form av miljöfarlig verksamhet till den som är konsument eller medlem av ett hushåll.

Petroleumprodukter m.m.

Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t.ex. med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

Inom vattenskyddsområde gäller särskilda bestämmelser vid hantering av brandfarliga vätskor enligt

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24, kap 10.

Bland annat gäller krav på sekundärt skydd för cisterner eller lösa behållare som rymmer mer än 250 liter brandfarlig vätska. Det sekundära skyddet skall rymma minst hälften av lagrad vätskevolym, dock minst den största behållarens volym. Detta krav gäller dock inte cisterner i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt. Befintliga cisterner och rörledningar som installerats före den 6 juni 1990, saknar sekundärt skydd men har ett gott korrosionsskydd ska kontrolleras med ett intervall av 6 år. Anordningar som saknar gott korrosionsskydd ska besiktigas med intervallet 3 år.

I NFS 2003:24, ställs också särskilda krav på att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, skall utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare skall informationsskyld om "vattenskyddsområde" vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Trafik med terrängfordon

Körning i terräng med motordrivet fordon regleras av terrängkörningslagen med tillhörande förordningar, SFS 1975:1313. Här anges bland annat att körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk alltid är förbjuden på barmark och att den är förbjuden på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog samt på snötäckt jordbruks-mark, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken.

Bekämpningsmedel

Bestämmelsen om spridning a bekämpningsmedel (SNFS 1997:2) innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunala nämnden för miljöfrågor. Nämnden skall sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillstånd kan medges eller inte, och om tillstånd ges meddela under vilka förutsättningar detta gäller. Syftet med bestämmelsen är att kunna skydda vatten-försörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Naturvårdsverkets allmänna råd 97:3 och NFS 2000:7 om regler för spridning av bekämpningsmedel.

Enligt miljöbalken 14 kap. 19 § får inte kemiska eller biologiska bekämpningsmedel som är avsedda för att bekämpa lövsly spridas över skogsmark (gäller generellt i hela landet).



Extra försiktighet bör iakttas vid användning av kemiska bekämpningsmedel på hårdgjorda eller grusade ytor eller i anslutning till dricksvattenbrunn, diken, dräneringsbrunnar eller ytvattendrag. Vid osäkerhet angående förekomst av brunnar bör kontakt tas med det kommunala miljökontoret för upplysning.

Växtnäringsämnen m.m.

Med hantering av växtnäringsämnen regleras endast människans hantering av gödsel. Avföring från betesdjur omfattas ej av restriktionen. Hållning av djur omfattas dock av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, vilket bl.a. innebär att verksamhetsutövaren ska utföra de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I **förordningen SFS 1998:915** om miljöhänsyn i jordbruket finns krav på utformning av lagringsutrymmen för stallgödsel, bestämmelser för påfyllning av flytgödsel- och urinbehållare samt bestämmelser om täckning av flytgödsel- och urin behållare. Bland annat anges att utrymmen för lagring av stallgödsel skall vara så utformade att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker. I **SJVFS 2006:66** finns bland annat föreskrifter om spridning av stallgödsel.

Skogsvårdslagen (1979:429) samt **Skogsvårdsförordningen (1993:1096)** reglerar skogsbruk. Vid avverkning och hantering av växtnäringsämnen inom skogsbruk bör råden och anvisningarna i Skogsstyrelsens rapport "Skogsbruk vid vatten" följas. Inom den primära zonen bör dikning och maskinell markberedning undvikas.

Enskilda avlopp

Det krävs tillstånd enligt miljöbalken att inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter skall anslutas. Motsvarande gäller vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning (**SFS 1998:899**). Det finns en särskild hänsynsregel när det gäller avloppsvatten i **miljöbalken 9 kap. 7 §**. Den säger att avloppsvatten ska avledas och renas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Befintliga anläggningar ska uppfylla miljöbalkens krav.

Vid utformning och skötsel av enskilda avloppsanläggningar gäller **Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7** om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten. Här anges bland annat att den som inrättat eller driver en avloppsanordning bör ha sådan kunskap att anordningen underhålls och sköts så att dess funktion säkerställs. Bedömningen av vilken skyddsnivå som behövs bör göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området ifråga. Till exempel bör hög skyddsnivå gälla om grundvattentäkter för dricksvatten finns inom anordningens påverkansområde och anordningen kan befaras bidra till olägenheter beträffande tillgången till vatten eller vattnets kvalitet i dessa täkter. Bedömningen görs av tillsynsmyndigheten.

Upplag och deponier

För deponering av avfall gäller Naturvårdsverkets föreskrift **SFS 2001:512** som bland annat syftar till att förebygga och minska de negativa effekter deponering av avfall kan orsaka på förorening av yt- och grundvatten.

Täkter och markarbeten

Täktverksamhet regleras av **miljöbalkens 9 kap.** samt **förordningen (1998:904)** om täkter och anmälan för samråd. Materialtäkt såsom grustäkt kräver tillstånd enligt **miljöbalken 9 kap 6 §**. Bortledning av grund- eller ytvatten i samband med täktverksamhet kräver tillstånd enligt **miljöbalken 11 kap 9 §**.

Vid täktverksamhet skall särskilt risken med spill och läckage från arbetsfordon beaktas. Det åligger täktinnehavaren att tillse att deponering av avfall ej sker i täktområdet. Tillfartsvägar skall så långt som det är möjligt vara avspärrade. Utbrutna områden skall snarast återställas med ett skyddande vegetationstäck.

Energianläggningar och anläggningar för utvinning av vatten

För nyetablering av anläggningar gäller aktuella råd och föreskrifter från aktuell myndighet om installation av kyl- och värmepumpanläggningar. **Förordning**



(2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen. Naturvårdsverkets allmänna råd 1997:2. Nyetablering av energianläggningar är anmälningspliktigt till kommunens nämnd för miljö och hälsoskydd.

Transport

Vid transport av farligt gods gäller **Lag (1982:821) om transport av farligt gods**. Här anges bland annat att man vid transport skall vidta sådana åtgärder och försiktighet som fordras för att hindra eller motverka att det farliga godset orsakar skador på människor, djur, egendom och i miljön.

Enligt **förordning (1982:923) om transport av farligt gods** ska transportmedel, enhetslastanordningar, behållare, emballage och annan transportmateriel, med hänsyn till material, konstruktion, utförande och utrustning uppfylla de transportsäkerhetskrav som transportmyndigheterna föreskriver.

Övrig verksamhet

För miljöfarlig verksamhet gäller **miljöbalken 9 kap.** samt **förordning 1998:899** om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

För hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen skall förutom vattenskyddsföreskrifterna iakttas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter.

Avyttring av överblivna eller outnyttjade läkemedel via avlopp till exempel via spillvatten, hushållsvatten eller annat avloppsvatten kan medföra att oönskade preparat och ämnen når yt- eller grundvatten. Överblivna eller outnyttjade läkemedel bör lämnas till apotek.